

Data: 2020-02-11

## Sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022 za 2019 rok

Zarejestrowano pod nr: .....  
Portfel: .....

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie przekazuje sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018 -2022r. za 2019 rok. Program przyjęty do realizacji Uchwałą Nr XXXIX/324/2017 Rady Miejskiej w Opatowie z dnia 29 grudnia 2017 roku w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Opatów na lata 2018-2022.

Przemoc jest zjawiskiem zrośniętym na stałe z cywilizacją stworzoną przez ludzi. Przemoc ujmowana zarówno jako indywidualne zachowanie się interpersonalne oraz zjawisko społeczne ma wielopłaszczyznowe uwarunkowania i jest głęboko zakorzeniona w życiu społecznym. Już pierwsze skojarzenia wywołujące za słowa przemoc mówią nam o sile, wpływie i zmuszaniu kogoś do czegoś. W istocie zdefiniowanie przemocy nie jest łatwą sprawą. Zjawisko to, bowiem obejmuje swoim zasięgiem całą niezwykle szeroką gamę zachowań i działań o niezwykle zróżnicowanym natężeniu i intensywności oddziaływania. Przemoc w rodzinie jest problemem społecznym-dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego.

Na terenie Miasta i Gminy Opatów przemoc w rodzinie najczęściej stwierdzana jest w rodzinach najuboższych. Przemoc często jest powiązana z alkoholizmem, niskimi dochodami rodziny, niskim wykształceniem, małą świadomością społeczną. Najlepszą formą zapobiegania przemocy są działania profilaktyczne. W celu zapobiegania i zminimalizowania przemocy w rodzinie tutaj. Ośrodek na co dzień współpracuje z wieloma instytucjami działającymi na terenie Miasta i Gminy Opatów oraz organizacjami pozarządowymi w celu objęcia osób, rodzin oraz dzieci kompleksowym wsparciem prowadzącym do wyjścia z sytuacji kryzysowej.

W ramach swoich kompetencji pracownicy socjalni oraz asystent rodziny prowadzą pracę socjalną z rodzinami dotkniętymi przemocą m.in. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych i innych ważnych sprawach bytowych, udzielają informacji o przysługujących świadczeniach i formach pomocy, wskazują instytucje zajmujące się pomaganiem ofiarom przemocy domowej, w tym możliwości otrzymania schronienia np. w schroniskach, hostelach i innych ośrodkach wsparcia.

W ramach działań realizowanych odnośnie sfery edukacyjnej, informacyjnej i szkoleniowej w 2019 roku (wg informacji przedłożonych przez dyrektorów szkół i przedszkola publicznego) podejmowane były różne przedsięwzięcia i realizowane programy:

- Przedszkole Publiczne w Opatowie w 2019 r. zrealizowało program profilaktyczno edukacyjny Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę „Chronimy Dzieci 1”, który swoją tematyką obejmował zagadnienia w cyklu 5 zajęć: „Wiem jak się czuję”, „Znam bezpieczne zasady”, „Dobry i zły dotyk”, „Moje ciało należy do mnie”, „Nie lubię złych tajemnic”, „Trudne sytuacje, gdzie szukać pomocy”. W programie udział brały dzieci z oddziału 5 – letniego (50 dzieci/rodziców). Zorganizowano obchody „Międzynarodowego Dnia Praw Dziecka z UNICEF” w którym udział brała cała społeczność przedszkola (123 dzieci, 150 osób społeczność lokalna). W ramach tego dnia przeprowadzono pogadankę z dziećmi nt. Praw Dziecka, ulicami miasta przeszedł korowód - happening pn. „Wszyscy mamy swoje prawa”, rozpowszechniono ulotki wśród rodziców.

W Przedszkolu Publicznym prowadzone są zajęcia psychoedukacyjne dla dzieci 5 – letnich (50 dzieci) z psychologiem z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Opatowie, tematy w/w zajęć: „Inny nie znaczy gorszy”, „O tolerancji dla inności”.



- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Kobylanach w 2019 r. zorganizowała 3 szkolenia: pn. „Agresja i przemoc rówieśnicza”, „E – papierosy”, „Bądźmy poszukiwaczami autorytetów”. Szkolenia skierowane do uczniów w klasach od III do VIII, ich rodziców (35 osób).
  
- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. gen. Stanisława Gano w Opatowie zrealizowała:
  - Program z szeroko pojętej profilaktyki zintegrowanej **„Archipelag skarbów”** rekomendowany przez agencję PHARPA, który w roku sprawozdawczym skierowany był do uczniów (29 uczniów pierwszy dzień, 32 drugi dzień), rodziców (12 osób) i kadry nauczycielskiej (23 osoby). W programie omówiono i przedstawiono wyniki badań nad młodzieżą z uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka zachowań problemowych,
  - młodzież klas 3 gimnazjum w 2019 r., wzięła udział w happeningu STOP HATE! ONLY LOVE! - dotyczącym problemu mowy nienawiści w Internecie i realnym świecie,
  - pedagog szkolny prowadził z uczniami zajęcia o charakterze profilaktycznym wynikające z planu szkoły, trudności wychowawcze były na bieżąco rozwiązywane poprzez rozmowy interwencyjno – wychowawcze z uczniami jak również z rodzicami, podejmowane były działania mediacyjne i rozmowy interwencyjne z uczniami i ich rodzicami w obecności wychowawcy klasy, pedagoga szkoły oraz dyrektora.
  
- Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Partyzantów Ziemi Opatowskiej w Opatowie zorganizowała:
  - program szeroko pojętej profilaktyki zintegrowanej **„Archipelag skarbów”** rekomendowany przez agencję PHARPA, w którym omówiono i przedstawiono wyniki badań nad młodzieżą z uwzględnieniem czynników chroniących i czynników ryzyka zachowań problemowych (15 osób/rodziców oraz kadra nauczycielska),
  - spotkanie pn. „Cyberprzemoc – cyberbullying” (53 osoby), omówiono problem agresji i przemocy nastolatków,
  - zwrócono uwagę rodziców na czynniki wywołujące agresję, przemoc i wulgaryzmy słowne wśród dzieci i młodzieży.
  - pedagog Szkoły Podstawowej nr 2 realizuje w szkole działania w zakresie profilaktyki wychowawczo – opiekuńczej polegającej na rozpoznawaniu warunków życia i nauki uczniów sprawiających trudności w realizacji procesu dydaktyczno - wychowawczego. W ramach w/w działań z zakresu przemocy prowadził programy pn.: „Odpowiedzialność”, „Konwencje Praw Dziecka - odpowiedzialność za słowa i czyny”, „Przemoc i agresja wśród najmłodszych”, „Trudne sytuacje wokół nas”, „Wdrażanie uczniów do prawidłowych nawyków i zachowań w grupie”, „Jesteśmy różni, ale tacy sami – wszyscy jesteśmy przyjaciółmi”. W działaniach prowadzonych przez pedagoga szkolnego wzięli udział uczniowie z klas I-II (141 dzieci), IV – VIII (256 dzieci) oraz podopieczni oddziałów przedszkolnych (45 dzieci).
  - pedagog szkolny w razie potrzeby prowadzi rozmowy z rodzicami wychowanków, którzy doświadczają przemocy ze strony partnerów, bądź są sprawcami przemocy w celu zmotywowania ich do korzystania ze specjalistycznej pomocy, wskazuje i kieruje do odpowiednich instytucji zajmujących się zjawiskiem przemocy. Szkoła udostępnia na tablicy ogłoszeń informacje o numerach telefonów instytucji odpowiedzialnych za pomoc osobom doświadczającym przemocy.
  - na skutek zaistniałych sytuacji kryzysowych dotyczących przemocy fizycznej, psychicznej, rówieśniczej, cyberprzemocy, używania substancji odurzających e - papierosów, niszczenie mienia szkoły, konfliktów klasowych spisano 19 Kart Interwencyjnych.



Jednym z istotnych sposobów działań w zakresie przeciwdziałania negatywnym zjawiskom i ich wpływom na dzieci i młodzież jest właściwa organizacja czasu wolnego, w tym profesjonalna opieka. Rolę taką pełni **Świetlica Środowiskowa im. św. Jana Pawła II przy parafii Św. Marcina w Opatowie** prowadzona przez Stowarzyszenie Pomocy Rodzinie w Opatowie podejmuje opiekę nad dziećmi organizując im czas wolny po zakończonych zajęciach szkolnych tj. pomoc w nauce, podwieczorek, zajęcia w grupach wg zainteresowań, pogadanki itp. Dzieci uczęszczające na zajęcia świetlicowe pochodzą z rodzin problematycznych oraz o trudnej sytuacji materialnej. Świetlica ma charakter otwarty dla wszystkich dzieci, które chcą skorzystać z zaproponowanych form działalności. Dzieci z rodzin dysfunkcyjnych typowane przez pracowników socjalnych oraz asystenta Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie.

W 2019 r. uczęszczało 20 dzieci w wieku od 4-13 lat.

We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Opatowie, szkołami podstawowymi, kuratorami zawodowymi Sądu Rejonowego w Opatowie - Wydział Rodzinny i Nieletnich, Komendą Hufca ZHP w Opatowie w 2019 roku zorganizowany został wypoczynek zimowy i letni.

Z wypoczynku zimowego (styczeń 2019) skorzystało 12 dzieci z rodzin dysfunkcyjnych celem m.in. konstruktywnego spędzania czasu wolnego, nabycia pozytywnych zachowań, wskazania obowiązujących norm moralnych i obyczajowych.

Miejsce wypoczynku Brenna - organizator Komenda Hufca ZHP w Opatowie - środki GKRPA w Opatowie. Z wypoczynku letniego skorzystało 14 dzieci –miejsce wypoczynku Dąbki nad morzem – organizator Komenda Hufca ZHP w Opatowie (środki GKRPA w Opatowie). Nadmienia się, iż wypoczynek letni i zimowy organizowany jest rok rocznie.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatów na bieżąco rozpowszechnia informacje (broszurki i ulotki) dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie wśród lokalnej społeczności, dostarcza informacji społeczeństwu o instytucjach udzielających pomocy i wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie, umieszcza powyższe informacje na tablicy ogłoszeń i stronie internetowej Ośrodka Pomocy Społecznej w Opatowie. W 2019 roku z powodu przemocy objęto wsparciem finansowym z systemu pomocy społecznej 3 rodziny w tym 5 osób w rodzinach, była to pomoc w formie dożywiania dziecka w szkole a także pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych.

**W ramach działalności Punktu Konsultacyjnego dla osób Uzależnionych od Alkoholu i Członków Ich Rodzin** w 2019 wsparciem i pomocą prawną objętych były osoby doświadczające przemocy lub nią zagrożone – udzielono 190 porad, ponadto przeprowadzono 25 konsultacji telefonicznych.

Punkt konsultacyjny prowadzi poradnictwo 2 razy w tygodniu:

**poniedziałki w godz. 14.00 – 17.00** – konsultacji udziela specjalista w zakresie przemocy w rodzinie dla osób stosujących przemoc w rodzinie, prowadzi grupę wsparcia dla osób pokrzywdzonych przemocą w rodzinie, prowadzi program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie ,

**poniedziałki w godz. 15.15 – 17.15** – konsultacji udziela psycholog dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych od alkoholu w trakcie leczenia odwykowego, udziela porad dla dzieci i rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie lub alkoholizmem, udziela wsparcia psychologicznego oraz pomaga rozwiązywać problemy opiekuńczo – wychowawcze,

**czwartki w godz. 9.00 – 11.00** – konsultacji udziela terapeuta uzależnień, w ramach zakresu swoich usług udziela konsultacji dla osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych od alkoholu w zakresie leczenia odwykowego, motywuje osoby uzależnione do podjęcia terapii odwykowej, kształtuje umiejętności i postawy w zakresie zachowania się w sytuacjach kryzysowych.



W Urzędzie Miasta i Gminy w Opatowie działa **Zespół Interdyscyplinarny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie**, który realizuje zadania gminy w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jego zadaniem jest integrowanie i koordynowanie działań jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, a w szczególności m.in: diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie, podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku, inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W 2019 roku odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, zostało utworzonych 28 grup roboczych, które brały udział w 39 posiedzeniach. Oddziaływaniami Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 127 osób. Zespół Interdyscyplinarny w 2019 r. ogółem pracował nad 40 Niebieskimi Kartami. W okresie sprawozdawczym 34 razy wszczęto procedurę „Niebieskie karty”, które zostały sporządzone przez funkcjonariuszy Policji. W tym 3 kart typu „C” - z osobami dotkniętymi przemocą oraz 2 karty typu „D” - z osobami stosującymi przemoc. Przeprowadzono 34 wizyt w rodzinach dotkniętych przemocą.

Z danych przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Opatowie wynika że w 2019 r. przeprowadzono 173 interwencje domowe na terenie miasta Opatów oraz 76 interwencji na terenie gminy. Z działań profilaktycznych jakie przeprowadzono z udziałem policji w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom przestępstw zorganizowano 5 spotkań, w których łącznie wzięło udział ok. 100 uczniów z opatowskich szkół. W w/w spotkaniach uczestniczyli również kuratorzy zawodowi z Sądu Rejonowego w Opatowie.

W wyniku interwencji w 2019 r. 1 dziecko zostało umieszczone w instytucjonalnej pieczy zastępczej - placówka Opiekuńczo – Wychowawcza w Tarłowie.

W Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy nie umieszczano osób w 2019 r. Tutejszy Ośrodek w dniu 20.03.2015 roku zawarł porozumienie o współpracy ze Świętokrzyskim Oddziałem Okręgowym Polskiego Czerwonego Krzyża w Kielcach 27-501 Kielce, ul. Sinkiewicza 68 prowadzącym Schronisko dla Kobiet Ofiar Przemocy w Kielcach w celu zabezpieczenia schronienia dla kobiet w trakcie interwencji kryzysowej.

Pomoc dla rodzin dotkniętych przemocą, alkoholizmem (zjawiska, które przyczyniają się m.in. do powstania wśród dzieci niewłaściwych postaw jest uzależnione m.in. od stopnia uświadomienia samych rodzin o występujących problemach i możliwościach ich rozwiązania).

Wszystkie rodzaje przemocy mogą być niszczące dla dziecka. Zdarza się, że emocjonalne konsekwencje przemocy są dla dziecka bardziej trudne. Przemocy doznają również osoby starsze i niepełnosprawne.

Często jest to temat wstydlivy dla rodzin w związku, z czym ważną rolę odgrywa właściwie prowadzona praca socjalna z rodzinami. Nikt nie powinien być obojętny wobec przemocy. Ośrodek Pomocy Społecznej w Opatowie prowadzi szeroko rozumianą pracę socjalną z rodzinami i osobami uwikłanymi w problem przemocy w tym przez asystenta rodziny. Pracownicy ośrodka propagują wśród podopiecznych wszelkie dostępne formy uzyskania fachowej pomocy w zakresie walki z uzależnieniami i przemocą domową.

Niezbędne są dalsze działania mające na celu poprawę sytuacji rodzin zagrożonych zjawiskiem przemocy w rodzinie.

Oprac.: M. Ciepiela

Kierownik  
Ośrodka Pomocy Społecznej  
w Opatowie  
  
mgr Dominika Kędzióra